

МАРЧЕНКО К. Ю., ОСИПЕНКО С. О., к.е.н., ст. викладач
Таврійський державний агротехнологічний університет
м. Мелітополь

АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНА РЕФОРМА ЯК ПЕРЕДУМОВА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Згідно зі Стратегією сталого розвитку «Україна – 2020» [4] ключовим напрямом серед комплексу реформ, що були розпочаті останнім часом визнано децентралізацію влади метою якої є відхід від централізованої моделі управління в державі, забезпечення спроможності місцевого самоврядування та побудова ефективної системи територіальної організації влади.

Першим кроком в напрямі реалізації політики децентралізації влади було прийняття у 2015 р. Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [2] та Методики формування спроможних територіальних громад [3], якими створено правові засади для об'єднання територіальних громад з метою посилення їх спроможності. Тобто сучасний етап запровадження положень децентралізації влади було розпочато з довгоочікуваної та давно назрілої адміністративно-територіальної реформи

Особливістю реалізації адміністративно-територіальної реформи є те, що внесення змін до перспективних планів триває по сьогоднішній день, не дивлячись на те, що фактично за 2015 - 2018 рр. майже 4 тис. населених пункти добровільно об'єднались у 865 ОТГ, при цьому це становить чверть від запланованого обсягу [2].

Разом з тим, зберігається значна не рівномірність між регіонами у проведенні процесу об'єднання громад. Регіонами-лідерами в рамках реалізації реформи є Дніпропетровська, Житомирська, Полтавська та Запорізька області в яких майже на 100% виконано перспективний план об'єднання громад.

Надаючи характеристику ОТГ за площею охоплення областей ОТГ, а також визначаючи розмір територій ОТГ слід зазначити, що також існують певні розбіжності. З одного боку великі за розміром ОТГ мають можливість значно

скоротити витрати на управління, а також мати вищий рівень податкоспроможності за рахунок збільшення об'єктів оподаткування. З іншого боку у великих за площею ОТГ, гіпотетично соціальні та громадські послуги, надання яких зосереджено в межах адміністративного центру, стають віддаленими від мешканців громад, що увійшли до складу ОТГ.

Окресленні тенденції свідчать про те, що вже достатньо гостро постає питання реформування районного рівня влади. Проте поки, що чітких законодавчих ініціатив немає, що знижує якість та ефективність функціонування органів місцевого самоврядування.

Також одним із ключових показників визначення рівня спроможності ОТГ є визначення кількості ОТГ з населенням менше 5 тис. осіб. Для України є характерним формування територіальних громад чисельність населення яких менше 5 тис. мешканців. Відповідно у 85% областей України кількість населення в ОТГ становить від 3 до 5 тис. осіб [2].

Не дивлячись на посилення процесів відносно реалізації адміністративно-територіальної реформи в Україні майже 30% з утворених ОТГ не можна характеризувати як спроможні.

Відповідно з метою подолання інституційних проблем з якими зіткнулись вже створенні ОТГ та ті, що планують добровільне об'єднання вважаємо доцільним в подальшому при проведенні реформи децентралізації дотримуватись досвіду європейських країн. При цьому законодавчі зміни не повинні носити декларативний характер.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Децентралізація влади [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.decentralization.gov.ua/region/item/id/5>
2. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015 р. № 157-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157-19>
3. Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад: Постанова Кабінету Міністрів України від

08.04.2015 р. № 214 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-п>.

4. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>